

ST·OLAV

K A T O L S K T I D S S K R I F T

NR. 16

90. ÅRGANG

2. SEPTEMBER

1978

AV INNHOLDET:

VALFART TIL LOURDES	S. 4
KIRKEN BLIR, SELV OM BAKERNE FLYTTER.	S. 6
RIKE BARNDOMSMINNER	S. 8

NESTE NUMMER KOMMER 16. SEPTEMBER 1978

En pave som sprengte den katolske kirkes isolasjon

BISKOP GRANS PREKEN VED REQUIEM-MESSEN:

Da pave Johannes XXIII gikk bort for 15 år siden, var hans dødskamp gjenstand for en hel verdens oppmerksomhet. Fra dag til dag, ja fra time til time, fulgte millioner av mennsker engstelig sykdommens fremadskriden helt til siste åndedrag.

Ikke så med Pave Paul. Knappt hadde vi fått den uventede meddelelse om hans hjerteinfarkt sist søndag, så kom meldingen om at livet var ebbet ut. Det var kanhende noe symbolsk i dette. Verden og Pave Johannes hadde funnet hverandre — for å si det slik — på en måte som neppe var tilfelle med Paul VI, selv om denne innehadde ledelsen av Kirken tre ganger så lenge. Jeg tror ikke bare at vår Herre ønsket den dengang relativt ukjente patriark av Venezia, Roncalli, på pavestolen,

Sinnbildet på en pave som sprengte den katolske kirkes selvvalgte isolasjon.

jeg tror også at han ønsket å få Giovanni Battista Montini til hans etterfølger. Hver på sin måte har de to vært viktige og uunnværlige overhyrder for Kirken i en tid preget av omveltning, utvikling og utfordring. Det pave Johannes følte seg inspirert til å sette igang — i første rekke Det Annet Vatikankonsil — fikk Pave Paul til oppgave å konkretisere, tilpasse og føre videre inn i en usikker og uoversiktlig fremtid. Dette skulle skje innenfor rammen av en Kirke i oppbrudd i en verden i voldsom utvikling.

Jeg vil ikke at disse minneord skal bli en apologia for Paul VI's pontifikat. Det turde være nok i nevnte overforenklete vendinger å ha antydning de forhold som plasserte ham på overgangen — på selve terskelen — fra en tidsepoke til en annen. Ikke Johannes, men Paul ble overgangspaven. Og han levde med bevende hjerte i bevisstheten om nettopp det. «Med bevende hjerte». Hva mener jeg med dette? Alt tyder på at Pave Paul gikk opp i sin gjerning med noe så nær totalt engasjement, at han følte seg direkte medansvarlig for den utvikling Kirken gjennomlevet — og gjennomlever — ikke minst som konsekvens av det Konsil han arvet. Dette ansvar synes han å ha følt intenst, dog kanskje mindre overfor Kirkens medlemmer og organer enn overfor dens Herre. Når denne hyrde følte seg forpliktet — endog kalt — til å ta visse beslutninger som var ventet å få motbør blant ikke så få troende, er jeg overbevist om at han har ment å måtte gjøre dette som de katolske kristnes ansvarlige leder i lydighet mot Guds vilje slik han oppfattet den, men også slik den i uminnelige tider hadde vært forstått av Kirken selv.

Pave Paul talte gjentatte ganger i det siste år om sitt snart forestående møte med sin Herre og mester, der det store regnskap skulle gjøres opp. Jeg føler meg trygg på at denne regnskapets time ikke vil bli noen skrekens stund for ham. Jeg tror dette fordi jeg i løpet av disse 15 år, hver gang jeg har vært i denne manns nærvær, har følt hvor dyp og forpliktende det religiøse alvor var virksomt i ham.

Å være pave innebærer et overmenneskelig offer. Intet annet ambete krever så meget så lenge og virker så selvutslettende som nettopp dette. Alt som kan kalles privatliv: ferier, bevegelsesfrihet, småsysler, avslappet samvær med venner, vandring i naturen, uventede kunstopplevelser osv. — alt slikt som selv stats- og regjeringsoverhoder med selvfølge kan tillate seg, er det slutt med for alltid for den som blir pave. Ensom må han leve i et upersonlig palass, konstant omgitt av tykke murer, beskyttet men også bevoktet av allehånde sikkerhetspersonell, til stadighet omgitt av mennesker som utfører handlinger i ens navn, underlagt en rigorøs dagsorden som krever sin mann til sent på natt. År ut og år inn har pave Paul, uten tanke på eget ve og vel, iherdig strevet med den overmenneskelige oppgave som var ham gitt på livstid. Den tok ikke bare all hans tid og tanke, men også hans krefter og tilslutt hans helse.

Hvorledes hadde denne mann kunnet forbli så trofast på post dersom han ikke hadde hatt en indre kilde å øse av? Jeg kommer tilbake til mitt eget inntrykk av ham: Paul VI var i dypet av sin personlighet ugjenkallelig forankret i religiøse verdier. Det var som om han ikke bare levde vis-à-vis Gud, men med ham. Derfor var det

mulig for oss andre å erkjenne en stadig utvikling i hans personlighet. Den som husker Kardinal Montini dengang han praktisk var utøvende statssekretær for Pave Pius XII i 50-årene; den som har kunnet følge ham i hans tid som erkebiskop av Milano og særlig iaktta hans betydelige innsats under forberedelsene til Vatikan-kon-silet; den som har fulgt ham med oppmerksomhet under hans tid som pave, vil ikke ha kunnet unngå å merke seg en personlighet i modning og jevn vekst. Delvis på det menneskelige plan: Det som skjer når et begavet og målbevisst arbeidende menneske vokser med oppgavene og utfordringene. Dog var det på det åndelige plan at veksten syntes mest markant: Den aldrende paves intense medmenneskelighet, store varme og åndelige utstråling talte sitt eget tydelige sprog om denne prosess. Mer og mer ble han det kirkefedrene kaller en Guds Mann — Vir Dei.

Summen av hans pontifikat vil ennå lenge forbi uoversiktlig, så rikholdig har det vært. Oversikten blir historikernes oppgave å tilveiebringe og vurdere. Blant alt det som har skjedd i Kirken under hans ledelse vil jeg bare trekke frem dette ene: Hva har ikke Pave Paul betydd i økumenisk sammenheng! Med utrolig mot ledet han Den katolske kirke inn i en rik, ja løfterik, dialog med andre trossamfunn allerede med resultater som peker langt inn i fremtiden. La bildet av ham omfavnende Patriarken av Konstantinopel eller erkebiskopen av Canterbury bli stående som sinnbildet på en pave som sprengte Den katolske kirkes selvvalgte isolasjon.

Måtte Gud gi oss en ny efterfølger som tar sitt ansvar like alvorlig, som er like uselvsk og like ivrig for Gudsrikets utbredelse på jorden som Paul VI var det.

Måtte Gud også ønske ham velkommen i sitt rike med evangeliets ord: «En god og tro tjener er du. Og fordi du har vist deg tro i de små ting, har jeg nu store ting å betro deg; kom inn i gleden hos din Herre» (Mt. 25,21).

SØSTER IDA SUNNIVA 80 AR —

Søster Ida Johnson o.p., Lunden Kloster, Oslo, fyller 80 år 6. september. Hun er datter av norske Madagaskarmisjonærer, og ble opptatt i Den katolske kirkes fulle fellesskap påske-aften 1922, i Roma. Hun trådte inn som postulant hos de kontemplative dominikanerinnene i Lourdes til advent 1926, avla sine første løfter 3. oktober 1928, og kan feire sitt 50-års jubileum i neste måned. I Lourdes ba hun meget for at det skulle opprettes et kontemplativt kloster i Norge. Få måneder etter at de første søstre kom til Lunden fra Lourdes, fikk hun selv komme dit i august 1951. Hun har således vært med på å virkeliggjøre sitt ønske og bygge opp et kontemplativt kloster, som betyr meget for dem som kjenner det. — Søster Ida er søster av Biskop Alex Johnson og Dr. Gunhild Johnson.

Søstrene har i de siste år anstrengt seg for å gi Lunden Kloster et norsk

preg, noe som er en vanskelig oppgave, da det ikke finnes noe annet norsk kontemplativt kloster de kan bruke som modell. Besøkende vil legge merke til at søstrene ikke lenger står i et kor for seg, men sammen med menigheten. I «taleværelset» er gitteret fjernet. Samtidig søker søstrene å bevare bønnelivet som avsondret-heten ville beskytte.

Lunden Kloster har for tiden to norske noviser. Rektor på Lunden er pater Thoralf Norheim, O.P.

REDAKSJONELT:

Paveskifte

Norsk presse har vist Paul VI's død og valget av ny pave behørig oppmerksomhet. Som ventelig er, har man lagt vekt på valgets politiske aspekter. Man har vel tenkt at dette — og bare dette — angår og interesserer nordmenn.

Imidlertid kan pavevalget komme til å angå norske kristne mer direkte. Hva slags samtalepartner og samarbeidspartner vil den katolske kirke bli i årene som kommer? Vil praksis og kirkerett tilpasses teologien om kirken — at alle døpte har mottatt Den hellige ånd, og at kirken derfor er mer enn institusjonen Den romersk katolske kirke? Vil f.eks. lovgivningen om inngåelse av blandede ekteskap og barnas kristne oppdragelse preges av teologien? Eller vil vi se en engstelig reaksjon mot vår kirkes åpenhet mot andre kirkesamfunn, og en ny understrekning av romersk egenart; en utdypning av bruddet fra 1537?

Hvilken vei Kirken velger avhenger meget av mannen som nå skal være «Guds tjeneres tjener». Justerer vår kirke sin praksis, må protestantene justere hva de vil ta avstand fra. Slik kan pavevalget få mer direkte følger for kristendommens fremtid — også i Norge — enn man synes å være oppmerksom på.

VALFART TIL LOURDES

I år var vi to fra Norge som deltok i den internasjonale soldatvalfarten til Lourdes. Vi, som begge er fra St. Paul menighet i Bergen, var faktisk de eneste soldatene fra Skandinavia. Prosentvis, hvis en regner oss 2 i prosent av antall katolikker som tjenestegjør i det norske forsvar, var den norske kontingenten størst. Men 2 stykker er for få.

Jeg vil derfor propagandere litt for valfarten. Først er det kanskje på sin plass å skrive litt om Lourdes. Byen ligger i Syd-Frankrike, ikke langt fra spanske-grensen. Den har 18 000 innbyggere. Klimaet er dårlig med masse nedbør, og det er ofte kjølig der. Som turistmål er den heller ikke noe særlig. Det er få severdigheter og byen er ikke spesielt pen. De 3,5 millioner pilgrim�er og turistene som besøker Lourdes årlig, preger byen. Bare da vi var der, var det ca. 200 000 tilreisende. De fleste som bor i Lourdes arbeider i tilknytning til turismen. En finner et hav av hoteller, caféer, restauranter og bu-

ttikker som selger altnulig juggel — alt fra Maria-figurer i plast til glorete reproduksjoner av bilder av Maria og St. Bernadette.

Lourdes er blitt kjent i hele verden p.g.a. en grotte med en vannkilde. I følge tradisjonen åpnet den fattige piken Bernadette Soubirous kilden den 25. mars 1858 etter anvisning fra jomfru Maria. Mange var vitne til denne hendelsen som var det 9. møte mellom Maria og St. Bernadette. I alt viste Maria seg 18 ganger for Bernadette i tiden f.o.m. 11.02. t.o.m. 16.07. Hver gang ble St. Bernadette fylt med en fantastisk ro og glede ved synet av Guds mor, eller, som hun selv til å begynne med kalte kvinneskikkelsen, «Den skjønne damen». Maria bar alltid en rosenkrans som hun lærte Bernadette å be. Etter det siste møte gikk Bernadette i kloster, og hun ble helgenkåret etter sin død.

Vannet fra kilden har en undergjørende virkning. En har mange tilfeller av fysisk helbredelse. Men på

langt flere har kildevannet og deres valfart hatt en psykologisk og religiøs virkning som har gitt dem kraft til å leve med sine lidelser eller gå døden i møte uten alt for stor angst. Dette er også virkelige under. Strømmen av pilegrim�er øker stadig. Mange av disse menneskene er syke og ofte fattige. Den primære hensikten med å invitere soldater til valfarten var at de skulle hjelpe de syke. Bære dem gjennom korsveien mens andre ba

BØNN TIL MARIA, FOR DE SYKE

Stå ved sengen til alle de syke i verden:
hos dem som nettopp nå har mistet
bevisstheten og skal dø;
hos dem som nå begynner sin
dødskamp;
hos dem som har oppgitt alt håp om
helbredelse;
hos dem som skriker og gråter av
smerte;
hos dem som ikke kan få behandling
. . fordi de ikke har penger;
hos dem som så gjerne vil gå, men ikke
kan røre seg;
hos dem som trenger å hvile, men som
nøden tvinger til å arbeide;
hos dem som nyttesløst prøver å finne
en mindre smertefull stilling i sengen;
hos dem som i lange netter ikke kan
sove;
hos dem som lider under familiens
angst;
hos dem som må oppgi sine kjæreste
fremtidsplaner;
hos dem, særlig hos dem, som ikke tror
på et bedre liv;
hos dem som forbanner og gjør opprør
mot Gud;
hos dem som ikke vet at Kristus led
som dem, for dem.

Samtidig tekst av Rabboni.

Overs. Gro Eriksson

Utvalg ved Rudi Kessels

LITURGISK KALENDER

SEPTEMBER:

3. 22. alm. søndag. Jeremias 20, 7—9; Rom. 12, 1—2. Matteus 16, 21—27.
4. Ferial. 1. Kor. 2, 1—5. Lukas 4, 16—30.
5. Ferial. 1. Kor. 2, 10b—16. Lukas 4, 31—37.
6. Ferial. 1. Kor. 3, 1—9. Lukas 4, 38—44.
7. Ferial. 1. Kor. 3, 18—23. Lukas 5, 1—11.
8. Jomfru Marias fødsel. Mika. 5, 2—5a. Matteus 1, 1—16.
9. Ferial. 1. Kor. 4, 9—15. Lukas 6, 1—5.
10. 23. alm. søndag. Ezekiel 33, 7—9. Rom. 8—10. Matteus 18, 15—20.
11. Ferial. 1. Kor. 5, 1—8. Lukas 6, 6—11.
12. Ferial. 1. Kor. 6, 1—11. Lukas 6, 12—19.
13. Johannes Chrysostomos, kirkelærer. 1. Kor. 7, 25—31. Lukas 6, 20—26.
14. Korsets opphøyelse. 4. Mosebok 21, 4—9. Filip. 2, 6—11. Johannes 3, 13—17.
15. Marias smerter. Hebr. 5, 7—9. Johannes 19, 25—27 el. Lukas 2, 33—35.
16. Kornelius og Kyprian, martyrer. 1. Kor. 10, 14—22a. Lukas 6, 43—49.
17. 24. alm. søndag. Ben Sirach 27, 33—38, 9. Rom. 14, 7—9. Matteus 18, 21—35.
18. Ferial. 1. Kor. 11, 17—26. Lukas 7, 1—10.
19. Ferial, eller Januarius, martyr. 1. Kor. 2, 12—14. 27—31a. Lukas 7, 11—17.

for dem, hjelpe dem rundt i Lourdes, til Grotten osv. For 20 år siden fikk utenlandske soldater for første gang også være med. Den internasjonale soldatvalfarten samler nå så mange, og det fins så mange sykepleiere i Lourdes at de syke kan få tilfredsstillende hjelp. Det er faktisk blitt for mange soldater i forhold til antall syke.

Den militære valfarten er således også blitt en institusjon for seg selv og har som formål å skape fel-

lesskap, kameratskap, forståelse og medfølelse mellom soldater fra forskjellige land. Jeg ser derfor valfarten som et verdifullt fredsarbeid. Som en gammel dame i Lourdes en gang sa da hun så soldatene: «De vil aldri kunne skyte på hverandre.» Selv hadde hun mistet sin mann i 1. verdenskrig, sine 2 sønner i 2. verdenskrig og nå stod hun helt alene igjen. Det er sant at en skyter ikke sin venn. Krig er vel nettopp resultat av manglende toleranse, forståelse og kjennskap mellom mennesker.

Det var i år 17 000 soldater med på valfarten fra Frankrike, Vest-Tyskland, Italia, Spania, Portugal, Storbritannia, Eire, Østerrike, Nederland, Belgia, Luxemburg, USA, Canada og Norge. I løpet av valfarten utviklet det seg et fantastisk kameratskap mellom oss soldater og en følte virkelig trossfellesskapet. Jeg tror det er viktig for oss katolikker i Norge å erfare Kirkens storhet og dens enhet. Aldri har jeg følt så sterkt at vi var et folk på vei mot

(Forts. side 14)

Kirken blir, selv om bakerne flytter

To City-menigheter i Paris

«By-munker» i Saint Gervais.

— «Se deg om i strøket: Bakerne er flyttet! Så du ser at det nesten ikke bor folk her — pariserne kan ikke leve uten en baker på hjørnet.»

Han hadde rett. Avfolkningen av bykjernen er tydelig. Bakerne er flyttet. Kirkene står igjen, men innbyggerne innen den geografiske menighet er halvert i perioden fra 1950 til 1970. Skal city-menighetene dø ut? Skal de gamle kirkene stå tomme?

Dette er problemer som melder seg i de fleste moderne storbyer. Vi har sett på hvordan man har prøvd å møte denne situasjonen i et par sentrumsmenigheter i Paris.

St. Gervais var for tre år siden en døende menighet. Forretninger og kontorer hadde tatt plassen for boligene. Et hektisk liv om dagen, men stille om kvelden og i helgene. Går du til messe i St. Gervais i dag, er kirken omtrent full, enten det er søndag eller hverdag. En levende menighet og en vakker liturgi. Hva har skjedd?

Svaret er knyttet til 26 menn og 10 kvinner. De er å finne i sine hvite drakter i kirkens kor morgen, middag og kveld, der de sammen med andre sitter på gulvet, kneler eller står. Bymunker og bynonner kaller de seg. De lever i hver sin kommunitet i nærheten av kirken.

BYMUNKER

Det er to og et halvt år siden en gruppe på ti menn, fire av dem prester, tok imot utfordringen fra erkebiskopen i Paris, kardinal Marty, og startet som bymunker med St. Gervais som kirke. Siden er det kommet til 16 andre, og dessuten 10 kvinner som ønsker å leve på samme måte i sin egen kommunitet. De har dessuten flere postulanter, og til høsten vil en liten gruppe fra St. Gervais dra til Marseille for å starte en lignende kommunitet der. Det er etter henvendelse fra biskopen, som

også har tilbudt dem en sentrumskirke som nå nærmest står tom.

Bymunkene har ikke planer om å slutte seg til noen eksisterende orden, men de lever et religiøst liv nær opp til det monastiske. De bygger i stor grad på benediktinsk tradisjon, men er også svært opptatt av Charles de Foucauld, og har latt seg inspirere av østkirkens liturgiske liv.

De vil være munkene og nonnene i storbyens midte. Om formiddagen tar de del i byens vanlige arbeidsliv — flere av dem arbeider f.eks. i varemagasiner. Mye av deres solidaritetstanke minner om Jesu Små Brødre og Søstre.

— Vi vil be for pariserne. Men da må vi kjenne deres liv, leve som dem, blant dem. Samtidig vil vi være en oase midt i storbyens ørken av ensomhet og fremmedgjorthet. Vi vil være et fredens sted midt i mas og jag, forklarer en av brødrene.

Ettermiddagen er avsatt til bønn og studium og arbeid i huset. De ønsker å leve kontemplativt, et liv helt viet til bønn. Et kort besøk gir oss inntrykk av et enkelt og forholdsvis strengt liv.

— Vi ønsker å leve i fattigdom, ydmykhet og renhet, ansikt til ansikt med erotiske, prestisje og pengejag som preger dagens bysamfunn.

Tre ganger daglig samles de til bønn i kirken. Og folk kommer for å be sammen med dem, på vei til arbeid, i lunsjpausen eller på vei fra arbeid. De fleste som kommer har sitt arbeid innen det som var St. Gervais menighet, men bor andre steder. St. Gervais er blitt en oase, et levende fredens sted midt i storbyens larm.

SAMMENSLAING AV MENIGHETER

På den andre siden av Seinen, midt i Latinerkvarteret, ligger St. Séverin. Der er det heller ikke bakere i strøket. Kvartalene er fylt av restauranter og kinoer, med yrende folkeliv både om dagen og om kvelden. Men de som bor der er få. Ikke langt fra St. Séverin ligger St. Nicolas du Chardonnet. For ti år siden ble de to menighetene slått sammen til én fordi de hver for seg var blitt for små. De fire prestene (to i halv stilling) bor sammen og arbeider sammen. Det innebærer samordning av gruppevirksomhet og arrangementer, mens messene holdes i begge kirker samtidig.

Det er i St. Nicolas du Chardonnet storparten av folket bor. Situasjonen i St. Nicolas har vært noe spesiell det siste året, etter at kirken ble okkupert av militante, reaksjonære katolikker i fjor vår. Alle forsøk på å megle med disse tilhengerne av biskop Léfébvre har vært forgjeves, og selv om menigheten i St. Nicolas har fått rettens medhold om bruksrett til sin kirke, har politiet ikke villet gå til aksjon, og kirken er fortsatt okkupert. Menigheten i St. Nicolas har derfor vært nødt til å holde sine messer på skolen, noe som naturlig nok skaper problemer. Men det har ikke endret bildet av en aktiv og levende menighet.

LEVENDE LITURGI

St. Séverin ligger midt i universitetsstrøket, og man har derfor naturlig satsset en del på studentarbeid og intellektuelt arbeid. Men man finner alle aldersgrupper i messen og det som ellers skjer. I St. Séverin er det et levende og rikt musikkliv og en rik liturgi, hvilket trekker folk fra mange kanter av byen. Man regner med at bare halvparten av dem som kommer i messen tilhører den geografiske menigheten.

— Men de som bor i strøket St. Nicolas og St. Séverin er svært aktive, sier en av prestene, Jean-Robert Armogathe. — Det vises blant annet på givergleden. I gjennomsnitt gir hver familie en tredjedel av det som er mi-

nimumslønn i Frankrike i dag. Foruten lønninger og vanlige utgifter dekker det også slik ting som de ukentlige sammenkomstene for pensjonistene i strøket.

AKTIVE LEGFOLK

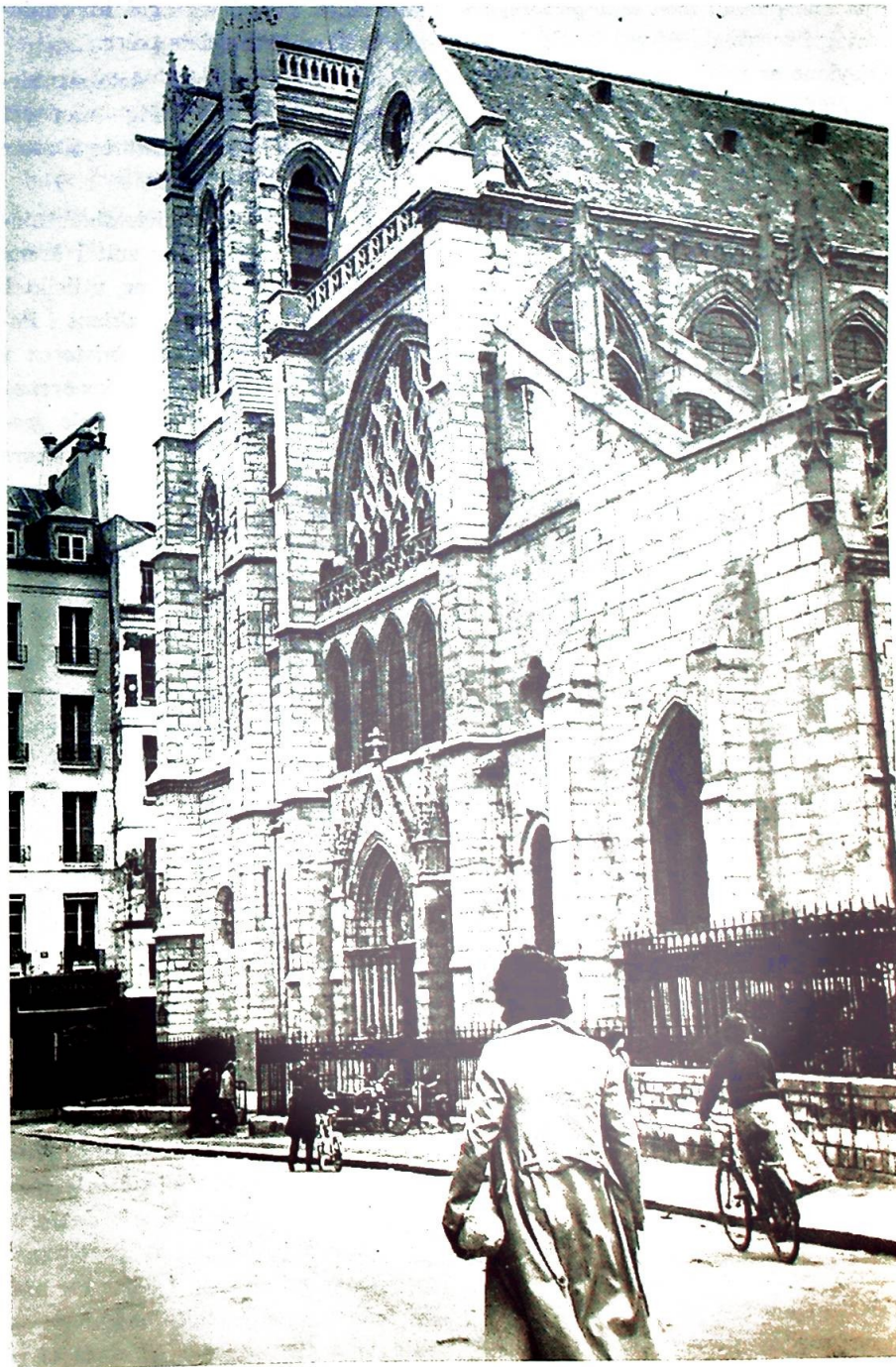
Armogathe forteller at man de siste 30 årene har satsset mye på forberedelse til å motta sakramentene. I menigheten St. Séverin-St. Nicolas er det nå et hundretalls familier som er aktivt engasjert i arbeidet med dåpsforbere-

delse og ekteskapsforberedelse:

Det er ikke bare å døpe og gifte bort folk sånn uten videre. Når de kommer til Kirken og ber om dåpens eller ekteskapets sakrament, må vi gi sjansen til å tenke gjennom hva det er de vil og hva det er som skjer.

Den som kommer inn i en av kirkene som fremmed, blir møtt av en rekke oppslagstavler som i et språk beregnet på kirkefremmede forteller om og innbyr til bibelgrupper, studiegrupper, samtalegrupper, kurs, retrett, fore-

(Forts. side 14)

Saint Séverin — åpen kirke.

De fremmede djevlene

Trekanten Det bestående samfunn —Religionen—Revolusjonen, interesserer den svenske forfatteren Tore Zetterholm. For å illustrere den, har han skrevet romanen «De fremmede djevlene», som i høst kom på Dreyers forlag i oversettelse ved Karin Bang. Djevlene er misjonærer i Kina i siste del av forrige århundre, som ble drept ved det såkalte Bokser-opprøret i 1900. «Jo mer jeg grubler over Bokseropprørets triangel», sier forfatteren, i noen linjer hvor han henvender seg i jeg-form direkte til leseren, «*jo mere vokser det for meg og blir et symbol for lignende konstallasjoner i verdenshistorien. Har ikke de kristne alltid vært innestengt i dette trianget, snart i forbund med de fattige og eiendomslose, idet de inspirerte dem til opprør med sin rettferdighetspatos og sin drøm om Gudsriket på jorden, snart, og kanskje ofte, på øvrighetens og dens herskende klasses side mot opprørske bønder og streikende arbeidere?*»

Boken er en såkalt dokumentarroman. Forfatteren bygger på trykte kilder og brev av svenske og svensk-amerikanske misjonærer. I tillegg dikter han om personene, og tegner sympatiske portretter av dem. Ikke minst de som tydelig har sans for sosial rettferd, har hans velvilje. Han tegner også portretter av kinesere. Ching's utvikling går som en rød tråd gjennom skildringen: Først er han nyomvendt kristen, og tåler all den hån dette medfører i familie og samfunn. Siden opplever han holdninger hos de hvite, som han også føler som hån. Han går over til en kinesisk revolusjonær bevegelse, rettet mot europeerne og mot keiserinnen.

Keiserinnen — det bestående samfunns representant — klarer å manipulere bevegelsen så den bare retter

seg mot europeerne, men støtter keisertronen. Massakrene av europeere skjer så med keiserinnens bifall, og Ching tar del i dem. Likevel har han en liten følelse av at han er på den gale siden. Han lever også i spennin-gen mellom triangelets poler.

Anmelderen finner dokumentarromanens form vanskelig. Man vet aldri hvor det dokumenterte slutter og det diktete begynner.

Opphopningen av lidelsesberetninger — landet herjes av sult i årene før oppstanden — virker utilsiktet kynisk: «*De fremmede maktene i Peking med den britiske ministeren i spissen krevde hevn for misjonærenes liv, og keiserinnen — det gamle spøkelset — slengte til dem noen stakkars bokser som ble halshugget på Grønnsakstorget.*» Meningen var kanskje at den barske tonen skulle røpe en tilbakeholdt varme, som hos Hemingway, men den gjør ikke det.

Da er de autentiske tekstene mer talende. Følgende, som sier oss noe om kirkesplittelsens tragedie overført til misjonsmarken, er tatt fra en svensk misjonærs brev, trykt i avisen *Trosvidnet's* desembernummer, 1895:

«*Etter syv dager kom vi til en katolsk landsby. Katolikkene i dette landet kjøper et område og gir en teig til hver og en som vil slutte seg til deres kirke, og som til gjengjeld hvert år må svare en avgift til kirken for jorden de dyrker. Vi gikk inn for å se «den hellige far». Han var fra Belgia og hadde vært syv år i Kina. Han kunne ikke engelsk, så vi måtte snakke kinesisk. Det første han gjorde da vi kom, var å ta korken av en brennevinsflaske og skjenke i glass for oss. Vi takket, men fortalte både ham og alle de andre som var til stede at vi som tror på Jesus ikke inntar den*

MARIANNE GUNNARSJAA:

Denne gangen tilhører minnene *Bella Chagall*; hennes tre små bøker «*Brennende lys*», «*Det første møtet*» og «*Skriveheftene mine*», er samlet i ett bind under tittelen *Brennende lys* og utkommet på Gyldendal med støtte fra Norsk kulturfond. I første bok forteller hun om mange av de mange jødiske festdager. «*Det første møtet*» er dét mellom henne og Marc Chagall og i «*Skriveheftene mine*» erindres spesielle mennesker og begivenheter i hverdagen.

Bella Chagalls barndomsrike var et jødisk miljø i en liten, russisk landsby i begynnelsen av vårt århundre. Mamma og pappa hadde juvelerforretning, det var mamma som ordnet opp og holdt geskjeften igang, mens pappa var fordypet i sine bøtter, svaiende fra side til side og fjern i blikket. Bella var yngstebarn i en stor bortskjemt broderflokk. I en jødisk familie kan det være nokså enerverende

slags fordervelighet. Da tok han selv et glass og sa: «*Om dere ikke gjør det, så gjør vi det*», og tømte glasset. *Vi hadde en lang samtale med ham. Han talte nedsettende om Jesus, men i glødende ordelag om paven og jomfru Maria. Da vi spurte ham om hans egne synder var ham forlatt, svarte han nei, men av paven hadde han fått makt til å forlate andres synder. Vi gikk derfra, og var glade for at vi hadde fått anledning til å si mannen noen sannheter, men var samtidig dypt bedrøvet over at denslags menn kommer ut til hedningene og gjør dem langt mere utilgjengelige enn de var på forhånd.*»

Romanen skaffet forfatteren Douboung-prisen.

Arne Fjeld

Tore Zetterholm:
De fremmede djevlene; roman.
Overs. av Karin Bang
Dreyers Forlag 1978.

RIKE BARNDOMSMINNER

til tider. Gutter får lov til å være med på så mye mer i det religiøse liv. Så Bellas tilværelse var ofte preget av ensomhet. Den ga tid til mange funderinger, som ofte ble ubesvarte spørsmål i et lite barnesinn, — og til iakttagelser.

Hun må ha lagt merke til alt og følt sin tilværelse med alle sanser. I en lett og ubesværet stil formidler hun stemninger til leseren: kokkekoneens lettere oppjagethet under forberedelsene til høytidene — fra den ukentlige rabbat til de mer omfattende foran påsken —, forventningen og opphisselsen før alt er klart, og endelig freden når alle er kommet hjem fra synagogen og man samles rundt bordet med de brennende lys. Vi fornemmer den dype samhörighet disse mennesker imellom sprunget ut av det religiøse fellesskap i fortid, nåtid og fremtid.

Den impresjonistiske og luftige stil når sitt høydepunkt i den lille fortellingen om Det første møtet: et kjærlighetsmøte så betagende og musikalsk gjengitt i ord at også leseren føler å sveve med et øyeblikk!

Hverdag og virkelighet har også plass i erindringene. Og her spilte naturlig nok *butikken* en sentral rolle. Episoder derfra er levende gjengitt: «God kveld! God kveld! Godt nyttår! — En hel hærskare av foreldre, svigerforeldre, nære og fjerne slektninger klumper seg sammen i butikken. De er kommet for å ta ut presanger til det unge paret som skal gifte seg. — —» «— — Mamma dukker frem som ved et trylleslag. Hun setter seg på den høye stolen sin og kaster et raskt blick rundt på alle ansiktene. Den hvite kniplingskraven fremhever hennes klare, rene trekk og øver en beroligende virkning på hele den støyende familien. Uten å si et ord samler hun dem alle rundt seg.

— —» «— — Alta (mamma), har De hørt tale om den vordende brudgommens oldefar, rabbi Mendel? Måtte han være salig i paradiset! En from mann. En virkelig profet. Det kan jeg forsikre Dem. Gid man kunne si det samme om alle andre! Måtte hans sjel våke over hans ætling! Hele tilhørerskaren ser opp i taket som om den avdøde oldefaren er kommet til syne der oppe. — Svigermor, nå er vi kommet langt fra saken! — —» Og slik spinner forhandlingene videre og det tar mange timer før bryllupsfamilien forlater butikken — smykkene skal beskues lenge av samtlige og det skal prutes.

Bella Chagall har brettet ut sin del av Arven fra sitt barndomshjem for oss. Hun har vist oss en kultur som hun selv opplevde bli trampet på og nesten knust under jernheler i Europa. Boken er en meget sjarmerende innføring i jødisk levemåte og burde således også leses av dem som betrakter «Det gamle Testamente» som en kilde til sin tro. Spesielle ord og uttrykk er samlet bak med forklaringer.

— Marc Chagalls illustrasjoner står på ingen måte tilbake for teksten!

**Bella Chagall:
Brennende lys
Gyldendal Norsk Forlag 1977**

... også leseren føler å sveve med et øyeblikk.

Den katolske kirke kan ikke tenke isolert på seg selv

Biskopene Gran, Verschuren og Brandenburg.

I et intervju med det tyske katolske telegrambyrå KNA, ble biskop Hubertus Brandenburg, Stockholm, spurt hvilke problemer det medfører at 80 %

av katolikken i Sverige er født i utlandet.

«Oppgaven består i å hjelpe de katolske innvandrerne å finne seg til rette i sitt nye land, uten å miste kontakten med og båndene til deres tidligere hjemland, og dets kultur. Dette er en vanskelig pastoral oppgave. Vi forsøker å løse den ved å sørge for at hver nasjonalitet har en sjelesørger fra sitt hjemland. Men vi pålegger stadig disse nasjonale gruppene, at de ikke må isolere seg, men søke kontakt med den lokale menighet. Vi må hjelpe til å få de katolske innvandrerne integrert, uten at vi oppfordrer dem til å glemme sitt hjemland eller å oppgi sin egen kultur.»

Biskopen ble også spurt om den katolske kirke skal drive «misjon» i Sverige. Han svarte:

«Da den hellige Ansgar, den første biskop av Hamburg, gikk til Sverige, kom han til et hedensk land. Han forsøkte så, å forkynne det kristne bud-

skap i Sverige. Det lyktes ham knapt. Da jeg mange århundrer senere dro fra Hamburg til Sverige, var Sverige et kristent land. Statistisk er nesten alle mennesker der kristne. Virkeligheten ser noe annerledes ut: Sverige er i stor utstrekning sekularisert. Det finnes sikkert mange svensker, som bare har en kristen dåpsattest, men som vet lite om den kristne tro. Forskjellen fra Ansgars tid består i, at Sverige den gang opplevde kristen forkynnelse for første gang. Idag er Sverige et land med en gammel kristen tradisjon, som på verdig måte bevares av den svenske statskirke. Dagens «misjonæroppgave» består i å holde denne kristendom levende — ut over ytre former og tradisjoner — og å gi den en form som er tilpasset vår tid, og som samtidig forblir uinnskrenket trofast mot Kristi oppdrag.

Denne oppgaven har jeg først og fremst påtatt meg for den katolske kirke i Sverige. Men jeg vet, at den katolske kirke, akkurat som alle andre kristne konfesjoner, ikke kan tenke isolert på seg selv. Økumene betyr, at det er gjensidige forbindelser mellom de kristne kirkene, at den ene må være tilgjengelig for de andre, og at den ekte virkeliggjørelse av det kristne budskap bare kan lykkes i fellesskap.»

Brev

Ismer på Stord

En notis i St. Olav for noen tid siden fortalte at endel katolikker tok aktivt del i arrangementet av en leir for kristne sosialister på Stord.

For en som gjennom mange år har hatt sosialister nær innpå livet, synes kombinasjonen kristendom — sosialisme helt uforståelig.

For det første fordi både Marx og hans etterfølgende «disipler» som Lenin, Engels, Mao og andre avviser den kristne religion totalt. («Religion er opium for folket», «Religion er uutsigelig nedrig- het» o.l.)

For det annet fordi de erfaringer vi har høstet de senere år heller burde gi av-

smak og mane til aktiv motstand mot enhver form for sosialisme, som både på det hjemlige plan, og særlig i globalt perspektiv, uten den minste vanskelighet gir groteske eksempler på manglende respekt for individet og for kristen moral og tradisjon.

På den hjemlige arena møter «kristen-folket» stadig motstand fra den sosialistiske leir. Det gjelder f.eks støtte til religiøse tiltak som kirkebygg, barnehaver m.m. I tråd med de nevnte sitater motarbeides også religionsundervisningen i skolene, og jeg har vanskelig for å forstå annet enn at man som kristen-sosialist gir sin støtte til dette, eller iallfall at det blir oppfattet slik. Hvis man imidlertid ønsker å hevde at man som kristen-sosialist nettopp kan bidra til en endring av disse forhold — slik det fra tid til annen hevdes, samtidig som man maner frem et slags sosialistisk Utopia basert på tilnærmet kristne idealer — så er det vanskelig å la seg overbevise, ikke minst på grunn av det følgende.

For meg er det nemlig nærliggende å sette likhetstegn mellom sosialisme/kommunisme og uhygge, brutalitet, menneskelig fornedring, og alt dette satt i system.

Øg ikke bare det; når vi i Vietnam, Kambodja, Etiopia, Angola og også nå andre land i Afrika får referert folkemord som toppen av all nød og elendighet av ubeskrivelig art (lastebillass med døde og halvdøde småbarn tippet i elven under uhyggelige redselsskrik (Kambodsja-horingen)), resultatet av en maktovertagelse applaudert av hjemlige sosialister /kommunister, så oppleves disse menneskene som ansvarlige for medmenneskers død og fordervelse. Desto mer uforståelig — for å si det mildt — er det at katolikker (sogar prester) finner noen form for utbytte av å omgås mennesker med slike sympatier. Når man så på Stord samles under mottoet «Kristne for sosialismen», fristes man til å fundere på i hvilken grad den motsatte formulering hadde vært mulig, altså «Sosialis-

ter for kristendommen». Selvsagt er dette en umulighet. For mønstret er klart. På Stord uttaler man seg mot Bibelen; man vil unngå å støte mennesker hvis tro ikke har sitt utgangspunkt i denne bok. Videre uttaler man seg mot «kjernefamilien.» — Videre ser vi, gang på gang, at i de land der sosialismen/kommunismen har kommet til makten, så forbys all religionsutøvelse, samtidig som de troende tas i forvaring eller henrettes. Fordi det er en nødvendighet, for «både i teori og praksis er kommunisme uforen-

lig med religiøs tro» (sosialisten Bukharin). Det er liten tvil om at mange av de kristne som satte kursen mot Stord er både meget og dypt engasjerte mennesker, men det er vanskelig å øyne annen konsekvens av kristne menneskers sosialistiske engasjement, enn at de der ved gir sin indirekte støtte — alibi — til de dypt alvorlige brudd på menneskerettighetene som daglig forekommer i sosialismens og kommunismens navn. Det er i tillegg svært vanskelig å forstå annet enn at en tro på at sosialismen/

kommunismen skulle bety utsiktene til en «bedre verden», samtidig må være en klar mistillit til kristendommens iboende egenskaper og muligheter.

Georg M. How,
Oslo.

REDAKSJONEN
AVSLUTTET
17. AUGUST

SPØRRESPALTEN

Ved frater Kjell Arild Pollestad o. p.

Spørsmål til spørrespalten, sendes St. Olavs Redaksjon.

Eg er ikkje katolikk, men eg hev stor sympati for den katolske kyrkja. Difor likar eg ikkje at det no ser ut som den Katolske Kyrkja vil verta som alle dei andre. Helst likar eg å tenkja på den katolske kyrka som ein urokkeleg borg. Kva skal så all denne talen om økumenikk tena til? Målmann

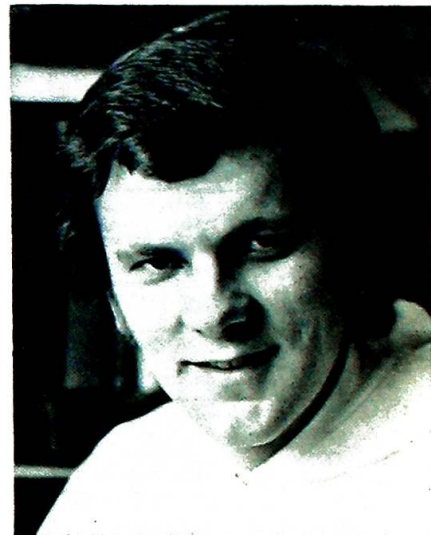
«At dei alle må vera eitt, som du Fader er i meg, og eg i deg — at dei og må vera eitt i oss» (Joh. 17,21). Kor ofte har ikkje dei kristne brote dette bodet frå Herrens munn? Alt på Paulus si tid var det strid og usemje i kyrkjelydane, og apostelen refsar dei stridhuga. 1. Kor. 11, 18—19). I dei hundreåra som fylgde var det ei rekkje store skisma. I det 5. og 6. hundreåret skilde fleire orientalske kyrkjer seg frå dei ortodokse kyrkjene av bysantisk ritus. I 1054 fekk vi det store skisma mellom den austlege og den vestlege kyrkja og i det 16. hundreåret vart den vestlege kyrkja heimsøkt av ei endå meir djuptgripende splitting: den protestantiske reformasjonen, som i sin tur har gjeve opphav til ei rekkje ulike kyrkjesamfunn. Desse har ofte fordømd kvarandre innbyrdes på grunn av ulikt syn på lærespørsmål og kyrkjeordningar.

Det har gjennom tidene vore gjort

fleire freistnader på tilnærming mellom skilde kyrkjer. Dette gjeld særleg mellom den katolske og dei ortodokse kyrkjene. Men det var fyrst i byrjinga av dette hundreåret at ynskjet om å vinna over dei konfesjonelle grensene vart opphavet til ei rørsle som sette einskapen mellom alle kristne som sitt mål, og difor kalla seg økumenisk. Denne rørsla har fått sin organisasjon i Kirkenes Verdensråd, der dei ortodokse og dei fleste protestantiske kyrkjene er medlemmer. Målet for organisasjonen er ikkje ei superkyrkje, men å jamna vegen for ein einskap mellom kyrkjene der kvar kyrkje kan halda på sine særmerke.

Den katolske kyrkja stod i byrjinga utanfor det økumeniske arbeidet, og er framleis ikkje medlem av Kirkenes Verdensråd, sjølv om det etter 2. Vatikanokonsil alltid er offisielle katolske utsendingar til stades på møta i organisasjonen. Det er særleg konsildekretet «Om økumenismen» som har gjeve støytet til økumenisk nytenking i den katolske kyrkja, men det er ikkje sikkert at dette dekretet ville ha kome utan det store økumeniske arbeidet som protestantane og dei ortodokse har drive i mange år.

Reint konkret er økumenisk arbeid umogleg utan vilje til å møta dei som tenkjer og trur annleis, men dette av slo den katolske kyrkja med få unntak heilt til siste konsil. No veit alle

at dialog mellom dei ulike kyrkjesamfunn er naudsynt. I tillegg krevst det eit grundig kjennskap til dei andre konfesjonane, både når det gjeld deira historie og deira lære og gudsteneste. Difor er økumenikk og blitt fag ved dei fleste teologiske lærestader.

I røynda er all sann teologisk tenking økumenisk, og det er å vona at den tid no er forbi då teologar frå ulike konfesjonar tyktest leggja størst vekt på den som skil, medan ingen nemnde alt som sameinar. Heilt frå Trient-konsilet har diverre også katolsk teologi hatt eit sterkt polemisk drag. Dette har for alle kyrkjesamfunn ført til at ikkje berre teologien, men også sjølv kristentrua, er blitt fattigare, i det kvar leir la vekt på det som merkte han ut frå dei andre. Sann teologi kan ikkje utformast mot nokon, men vil alltid søkja heilskapen og einskapen. Denne einskapen søkjer også den katolske kyrkja og difor er ho økumenisk.

GUDSTJENESTER I HELGENE		Stille messe	Høymesse
OSLO: St. Olavs domkirke Akersveien 1 tlf. 20 72 26 - 20 72 44	lörd.: sønd.: 19.00 9.30 19.00	— — —	11.00
St. Hallvard kirke, Fransiskanerne, Enerhauggt. 4, tlf. 67 23 83	8.35	—	11.00
St. Dominikus kirke, Dominikanerne, Neuberghgaten 15, tlf. 55 07 71	9.00 18.30	— —	11.00
Vår Frue Villas kapell, Montebello, Ullernchausséen 52, tlf. 55 81 21	9.00	—	—
Grefsen kapell, Glads vei 23, tlf. 212355	9.00	—	11.00
Lunden kloster, Øvre Lunden, tlf. 212587	—	—	10.00
ARENDAL: St. Franciskus kirke, Tyholmen, tlf. 22 209	lörd.: sønd.: 18.30 8.00	— —	11.00
BERGEN: St. Pauls kirke, Christiesgt. 16, tlf. 21 54 10	lörd.: sønd.: 19.00 9.00 19.00	— —	11.00
Vår Frue Kirke, Helleveien	sønd.: 10.00	—	—
Florida kapell	19.00	—	—
DRAMMEN: St. Laurentius kirke, Cappelensgt. 1, tlf. 83 20 19	8.30	—	10.30
FREDRIKSTAD: St. Birgitta kirke, Kongensgt. 9, tlf. 11 438	9.00	—	11.00
HALDEN: St. Peters kirke, Kristian V's pl. 1, tlf. 81 168	9.00	—	10.45
HAMAR: St. Torfinns kirke, Torvgt. 113, tlf. 23 751	lörd.: sønd.: 18.00	— —	11.00
HAUGESUND: St. Josefs kirke, Haraldsgt. 21, tlf. 23 195	—	—	—
HØNEFOSS: St. Theresias kirke, Vesterngt. 5, tlf. 22 381	9.00	—	11.00
KRISTIANSAND S.: St. Ansgar kirke, Kirkegt. 3, tlf. 24 225	lörd.: sønd.: 18.00	— —	11.00
LILLEHAMMER: Mariakirken, Weidemannsgate 3 A, tlf. 52 550	lörd.: sønd.: 18.00	— —	10.00
LILLESTRØM: St. Magnus kirke, Romeriksgt. 1, tlf. 71 28 85	9.00	—	11.15
MOSS: St. Mikals kapell, Ryggeveien 24, tlf. 41 038	—	—	—
PORSGRUNN: Vår Frue kirke, Svetresgt. 26, tlf. 50 793	8.30	—	11.00
STABEKK: Maria kirke, Nyveien 17, tlf. 53 77 35	8.30 19.00	— —	10.45
Eikeli kirke, Veståsen 20, tlf. 24 25 69	—	—	9.30
STAVANGER: St. Svitubus kirke, Dronningens gt. 8, tlf. 25 534	lörd.: sønd.: 17.00 19.00 8.30 9.30	— —	11.00
TØNSBERG: St. Olavs kirke, Sandefjordsgt. 1, tlf. 11 949	—	—	11.00
TRONDHEIM: St. Olavs kirke Prinsensgt. 2a2 Biskopen og prestegården, tlf. 21 214	8.45 19.00	— —	11.00
St. Elisabeth hospital, Ila, tlf. 21 670 ..	6.15	—	—
KRISTIANSUND N.: St. Eysteins kirke, Flintegt. 5, tlf. 72 779	8.00	—	11.00
LEVANGER: St. Torfinns kirke og St. Eystens sykehjem, Jernbanegt. 29	—	—	11.00
MOLDE: St. Sunniva kirke, Parkveien 23, tlf. 51 467	8.30	—	11.00
ALESUND: Vår Frue kirke, Nørvesund, tlf. 37 558	8.30	—	11.00
TROMSØ: Vår Frue kirke, Stor- gt. 94, Sogneprestens tlf. 84 277	lörd.: sønd.: 18.00	— —	11.00
St. Elisabethsøstrene, Balsfjordgt. 35, tlf. 81 487	sønd.: 8.00	—	—
BODØ: St. Eystens kirke, Hernesveien 22, tlf. 81 487	8.15	—	10.30
HAMMERFEST: St. Mikael kirke, Salsgt. 52, tlf. 11 447	19.00 8.00	—	11.00
HARSTAD: St. Sunniva kirke, Skolegt. 4, tlf. 61 501	8.00	—	10.30
NARVIK: Kristi Kongekirken, Håreksgt. 82	—	—	18.30
SELFORS: Vår Frelsers kirke, Skipper Nilsensgt. 21, tlf. 52 072	—	—	11.00

Av pressen

«Drive sin katolisisme etter eget hode»

Hvert paveskifte har dramatik over seg. Det skyldes den sterke plass paven har hos millioner av mennesker og den kompliserte prosess som må til for å finne en etterfølger. Sorgen over den døde pave knyttes sammen med tautrekning og fraksjonskonkurranser i arbeidet for å finne en ny.

Pave Paul VI etterlater et tve-tydig bilde. Han skulle etterfølge den store reformpaven Johannes XXIII, og måtte påta seg oppgaven å konsolidere kirken etter årene med oppbrudd og eksperimentering. Han gjorde det ved å forsterke Kirkens interesse og engasjement i verden, bl.a. ved sine omfattende reiser, noe som fortonet seg som revolusjonerende.

Uten tvil ønsket pave Paul å reorientere Kirken etter en verden i

omveltning, preget av de nye kontinenter og deres rettferdighetskrav.

På den annen side søkte han å befestet Kirkens åndelige egenart, ved å insistere på moralnormene i front mot en verden som overførte kravene fra den sosiale emansipasjon til den moralske. Slik ble han også anklaget for konservatisme — i denne forbindelse knapt noe negativt.

Men hva formene angikk, kunne han være liberal. Messen ble modernisert og nasjonalisert — noe mange beklaget ut fra Kirkens globale plassering.

Under pave Paul reorienterte Kirken seg i forholdet til kommunistverdenen ut fra det som synes å være nokså opportunistiske overveielser. De troende bak jernteppet har ikke vært glade for dette samrøre med deres undertrykkere. På polsk hold er således reaksjonen nesten bitter.

Dette trekk viser at Vatikanet fortsatt er nokså politisk dominert, en faktor som ofte overskygger Kirkens forpliktelse på tro og rett.

Kanskje er det dette forhold som har bidratt til å redusere den katolske kirkens posisjon. Selv i Italia går folkemeningen i spørsmål

ORTODOKS RØST

Nr. 9

1978

INNHold

NYHETER.

Jevgenij Troubetskoy:
RUSSLAND I SITT IKON

Archimandrit Christoforos Stavropoulos:
DELTAkere I GUDDOMMELIG NATUR
(om menneskets guddommeliggjørelse)

Simon den nye Teologen:
I. TEOLOGISKE KAPITEL

FRA KIEV-HULEKLOSTERETS FEDRENEBOK.

LITTERATUR.

I alt 84 sider. Pris kr. 12,- inkl. porto.

Postboks 9166 - Vaterland

OSLO 1 - postgirokonto nr 2 41 25 82

som skilsmisse og abort mot den kirkelige anvisning. Og i Roma sitter en kommunistisk borgermester. Vatikanet fortoner seg som en øy i en omskiftelig verden. Heller ikke Pave Pauls reiser og engasjementer ble mer enn initiativ blant så mange andre for å hanskkes med vår tids krise.

Ser man seg om etter en ny pave, trenges det derfor ikke en politisk pragmatiker, men en åndelig-moralsk autoritet.

Han burde kanskje hentes utenfra. At pavene så å si obligatorisk er italienere, røper Vatikanets insulære posisjon. Hvis kirken er universell, burde det komme til uttrykk i pavevalget.

Noen er interesserte i å redu-

DOMINIKANERINNENE 25 ÅR I BODØ

12. september feirer dominikanerinnene i Bodø 25-års jubileum. Søstrene tilhører en engelsk kongregasjon. Foruten å hjelpe til i menigheten — sognekirken støter opp til deres hus, —

sere Paven til å bare være biskop av Roma. Så kan de selv, hver i sitt land, drive sin katolisisme etter eget hode. Også det er et trekk ved Kirkens svekkede posisjon. Vi får håpe at den nye pave kan snu strømmen.

Lederartikkel i
«Morgenbladet»,

har de særlig arbeidet for de unge i Bodø, og har barnehage og ballettskole. Søstrene har også hatt ungdomsherberge om sommeren. To søstre arbeider som logoped og sykepleier ute i byen. Søster Mary Ansgar er kjent som tegner og maler. Søstrene har mottatt Bodø Bys kulturpris. Sognepresten har for tiden sitt kontor og sin bolig i søstrenes hus. Menigheten og søstrene tenker nå på å «utvide» ved å bygge en prestegård og ny kirke.

Denne gangen konsentrerer vi oss om plater, klassisk musikk:

Plater fra serien Helidor, Deutsche Grammophon à kr. 30,— pr. stk.:
Haydn: Symphonien nr. 88 und 98, Dir.: Eugen Jochum.

Mozart/Haydn: Klavierkonzerte: Nr. 22 Es-dur Kv. 482, D-dur, Klavier: Jörg Demus.

Schubert: Impromptus op. 90, Moments Musicaux op. 94. Klavier: Jörg Demus.

Chopin: Klavierkonzerte Nr. 1 in E-Moll.

Krakowiak: Grosses Konzert-Rondo F-dur op. 14. Stefan Askenase.

Chopin: Walzer. Stefan Askenase.

Maurice André: spielt Trompetenkonzerte von J. Haydn, M. Haydn. Händel.

Beethoven Die Fünfte. Dir.: Eugen Jochum.

Trompetenkonzerte: Haydn, Vivaldi, Mouret, Tolar, Vejvanovsky. Flöte: Adolf Scherbaum.

Meisterwerke des Barock: Albinoni — Adagio, Pachebel — Kanon und Gigue, Bach — Air, D-dur.

Mozart, Blavet, Leclair: Flötenkonzerte. Flöte: Aufrèlè Nicolet.

Schumann: Marsch Nr. 2 G-Moll, Waldszenen op. 82, Klavier: Svatoslav Richter.

Vi har også mange fine album (gavealbum) med:

Beethoven: Missa solemnis, Otto Klemperer, 2 plater, kr. 65,—.

Verdi: Requiem, Giulini, 2 plater, kr. 120,—.

Verdi: Requiem, Karajan, 2 plater kr. 120,—.

Monteverdi: Vesperae Maria Virginis, Missa «In illo tempore», Regensburger Domspatzen, Grand Prix du disque, 3 plater kr. 120,—.

Bach: Matthäus-Passion, Harnoncourt, Originalinstrumenter, 4 plater, kr. 232,—.

Bach: Johannes-Passion, Harnoncourt, originalinstrumenter, 3 plater, kr. 174,—.

Vi har også et stort utvalg i gregoriansk- og folkemusikk.

ST. OLAV BOKHANDEL A/S

Akersveien 5, Oslo 1.

Åpent kl. 9—16, lørdager 9—13.

FYRINGSOLJE

brukes av

St. Dominikus kirke	}	Oslo
Lunden kloster		
St. Elisabethsøstrenes Pleiehjem		
Sta. Katarinahjemmet		
St. Olavs kirke		
Bispegården	}	Arendal
St. Joseph's Institutt		
Vor Frue Hosp. Nerveavd.		
St. Franciskus Kirke	}	Bergen
St. Franciskus Hosp.		
St. Pauls Kirke	}	Bergen
Vår Frue Kirke		
Marias Minde	}	Bergen
St. Franciskusøstrenes Moderhus		
Øyenklinikken	}	Drammen
St. Josephs Hosp., Drammen		
St. Torfinns Klinik, Hamar	}	Hammerfest
St. Elisabeth Inst.		
St. Mikals Kirke		
St. Mikals prestegård	}	Hønefoss
St. Theresia Hosp.		
St. Franciskus Hosp.	}	Lillestrøm
St. Magnus Kirke		
St. Magnus presteg.	}	Tromsø
St. Elisabeths Hosp.		
Vår Frue Kirke	}	Tromsø
Bispegården		
St. Olavs Kirke,	}	Trondheim
Bispegården		
St. Olavs Kirke	}	Tonsberg
St. Olavs Prestegård		
St. Olavs Klinik	}	Tonsberg
St. Olavs Klinik		

Ved bestilling av olje:

Oslo 19 12 00 - Service 19 12 20

LOURDES...

(Forts. fra side 5)

en kjærlig Gud eller som temaet var: «Fatt mot, jeg er med dere!» En har i flere år forsøkt å få med soldater fra Øst-Europa. Det har lyktes noen år, men desverre ikke i år. En større deltagelse derfra ville være et viktig bidrag til å bygge bro mellom brødre i Europa.

Jeg er helt imponert over vårt tyske reisefølges gjestfrihet. De gjorde alt de kunne for å gjøre valfarten vellykket for oss. Hele valfarten er et under som gjorde et uforglemmelig inntrykk på meg.

KIRKEN...

(Forts. fra side 7)

drag. Korte spørsmålstillinger om dåp, katekese, ekteskap og innbydelse til å delta i fire samtalekvelder som en eventuell forberedelse til sakramentene, sammen med prest og ektepar fra menigheten.

En åpen kirke som også henvender seg til dem som kommer inn for første gang. En kirke som har dørene åpne til et yrende folkeliiv utenfor. Med daglige messer i lunsjpausen og om kvelden. Hver fredag inviterer legfolket til en time med felles bønn i kirken.

ÅPEN KIRKE

Hver lørdag kveld er det åpen kirke helt til midnatt. Prest og en del legfolk er til stede og er disponible for individuell samtale. Det er orgelmeditasjon, og i forskjellige kapeller er det lysbilder og montasjer som forteller om Bibelen, om sakramentene og om menighetens liv forøvrig.

— Det ligger bibler fremme. Folk kommer inn, tenner et lys, ber kanskje en bønn, hva vet vi, leser litt i Bibelen, setter seg ned, lytter til orgelet, ser på en av montasjene eller på trykksaker som ligger fremme. Det er 800—1 000 mennesker som kommer innom kirken hver lørdag kveld, på vei til restaurant eller kino. Hva de tenker, hva som skjer, aner vi ikke. Men det er fantastisk å se hvordan de blir stille når de kommer inn og hører orgelet spille, folk som kanskje kommer inn av ren

Anglikanske biskoper tillater ordinasjon av kvinner

Den anglikanske kommunion består av 165 selvstendige nasjonale kirker. I august møttes biskoper fra disse til den ti-årige «Lambeth-konferanse» i Canterbury. Der ble vedtatt, at den enkelte nasjonale kirke kan avgjøre om den vil ordinere kvinner. Likeledes ble det overlatt til hver nasjonal kirke om den vil ha kvinner

til biskoper. Dette ble vedtatt med 316 mot 37 stemmer, mens 17 biskoper avholdt seg fra å stemme. Som kjent har anglikanske kirker i flere land, bl.a. U.S.A., allerede ordinert kvinner. Vårt etter hvert velbrukte bilde er fra ordinasjonen av Victoria Hatch i Los Angeles 15. januar 1977.

Nyheter

MELLOMKIRKELIG RÅD PROTESTER MOT UNDERTRYKKELSE I SOVJET

Fengslingen av Jurij Orlov, Alexander Ginsburg, Pjotr Vins og Anatolij Sjtsjaranskij indikerer at Sovjet-Unionen ikke har til hensikt å la Helsingfors-erklæringen få praktiske konsekvenser for behandlingen av opposisjonelle.

Dette hevder formannen i Mellomkirkelig Råd for Den norske kirke, biskop Andreas Aarflot, og rådets nye generalsekretær, Carl Traaen, i en offentlig ut-

nysgjerrighet fordi de ser dørene åpne.

Folk er i stor grad flyttet ut fra enkelte sentrumsstrøk i Paris. Men kirkene blir stående, Kirken blir, og tar imot mennesker som arbeider i strøket, som går på kinoer og restauranter i kvartalet bortenfor. Alle som går forbi og stikker innom — og kommer igjen.

talelse, som blant annet vil bli oversendt til Utenriksdepartementet og Amnesty International.

— Vi frykter at disse rettssakene innvarsler en hardere holdning overfor dissentere i Sovjet-Unionen og at grupper og enkelt-personer som har anmeldt opposisjon mot den offisielle politikk, vil bli utsatt for stadig sterkere rettsforfølgelse, heter det blant annet i uttalelsen.

Mellomkirkelig Råd frykter også for at denne utvikling kan innstramme kirkens arbeidsområde, men at kirken ikke kan akseptere en slik prosess.

— For kirken i Sovjet-Unionen, som for kirken i Norge, gjelder det at den må stå sammen med de svake og undertrykte. I Sovjet-Unionen gjelder dette blant andre opposisjonelle, heter det i uttalelsen, som har følgende ordlyd:

Sovjet-Unionens behandling av politiske og religiøse avvikere har forverret seg kraftig i de senere år. I løpet av kort tid vil landets rettsapparat ha behandlet fire saker som har vakt betydelig oppmerksomhet i den internasjonale opinion. Det gjelder sakene mot Jurij Orlov, Alexander Ginsburg, Pjotr Vins og Anatolij Sjtsjaranskij.

Alle disse fire har vært engasjert av myndighetenes holdning til menneskerettighetene og hvordan Helsingfors-erklæringens avsnitt om menneskerettig-

hetene er blitt fulgt opp i Sovjet-Unionen. Noen av dem har også vært engasjert i kirkelig virksomhet. Fængslingen og rettsforfølgelsen av dem indikerer at Sovjet-Unionen ikke har til hensikt å la Helsingfors-erklæringen få praktiske konsekvenser for behandlingen av opposisjonelle. I disse fire tilfellene har også den internasjonale opinion reagert kraftig uten at det ser ut til at dette har hatt noen innvirkning på de sovjetiske myndigheter og landets rettsvesen.

Vi frykter at disse rettsakene innvarsler en hardere holdning overfor dissidentene i Sovjet-Unionen, og at grupper og enkeltpersoner som har anmeldt opposisjon mot den offisielle politikk vil bli utsatt for stadig sterkere rettsforfølgelse. Da det i tillegg er blitt ytterligere vanskelig å gjøre sin innflytelse gjeldende fra utlandet, kan dette føre til at Sovjet-Unionens opposisjonelle blir isolert.

Kirkens livsbetingelser i Sovjet-Unionen er også avhengig av hvordan menneskerettighetene praktiseres i dette landet. Med den utvikling som nå gjør seg gjeldende, er det fare for at kirken ytterligere får begrenset sitt arbeidsområde. En kirke kan imidlertid ikke akseptere at dens etiske mandat innskrenkes til å gjelde det privat-moralske område og de sosial-etiske spørsmål der det hersker enighet mellom kirken og landets myndigheter. For kirken i Sovjet-unionen som for kirken i Norge gjelder det at den må stå sammen med de svake og undertrykte. I Sovjet-Unionen er dette blant annet de opposisjonelle.

Undertrykkelsen av andres tro og meninger er like forkastelig hvor i verden den finner sted. Når vi som kirke er vitne til at vilkårlige fængslinger og tvilsom rettspraksis brukes for å lamme en opposisjon, må vi protestere. Selv om vi i øyeblikket kan synes å stå rådløse fordi det internasjonale press ikke fører fram, er det likevel vesentlig at protesten uttales. De sovjetiske opposisjonelle fortjener vår støtte. De hører med i et verdensvidt fellesskap av dem som kjemper for frihet og rettferdighet, for retten til å tro, mene og handle etter egen overbevisning.

LEGMANNSSINNFlyTelse på PAVEVALG?

En gruppe legfolk i Amerika, blant dem redaktøren av kvartal-skriftet *Cross Currents* og det kanadiske parlamentsmedlemmet Douglas Roche, og 24 andre har dannet en «Committee for the Responsible Election of the Pope». De har utgitt en bok «The Inner Elite: dossiers of Papal Candidates», en bok på 300 sider, som er sendt alle kardinalene. Den

Galligani

Gaver, Pryd- og brukskunst
Med tre forretninger i sentrum.
Vika Terrassen — Stortingsgt. 22 — N. Slottsgt. 25

Byggevarer - Beslag - Ovner
Verktøy - Fliser - Linoleum
Tapeter - Farvehandlervarer
Kjøkkenutstyr

THIIS & CO. A/S

Haakon VII's gt. 1, Oslo
Sentralbord 41 77 30

T. S. JACOBSEN

BEGRAVELSESBYRA

Ullevålsvn. 1 - Oslo

Privat 55 77 87 - 69 43 72
Tlf. 20 79 06 - 20 79 05

Allslags snekkerarbeid utføres

REIDAR MYRVOLD & SØN

Gladsvel 23, Grefsen
Tlf. 21 18 32

THRONSEN & CO.

BOKTRYKKERI

Bernh. Getzgt. 3 b, Oslo
Telefon 20 40 02 - 20 70 02

HOPSDAL & DAHL A/S

Aut. Installatør, TV-, Radio-
og Utstyrforretning
TORNØEGARDEN - BERGEN

FORSIKRINGS-AKTIEMESKAPET LIVSFORSIKRINGSSELSKAPET

VESTA HYGGEA

MED TANKE PÅ FREMTIDEN

Eches Færrehandel

NYGARDSGT. 19

1/8 Kr. Madsens Bok- og Papirhandel

Leppen - Bryggen 5 - Telefon (05) 21 14 82
BERGEN

gir en beskrivelse av pavekandidatene, og av de 10 kardinaler i USA, er det bare Detroit's John Dearden som får en villig omtale, som talsmann for en mer rettferdig samfunnsordning, og — later det til — en forkjemper for et gift presteskap og ordinasjon av kvinner. Boken mener, at de som har størst sjanser for å bli valgt, er italienerne av moderat til

konservativ holdning. Vatikanet mener imidlertid av disse anstrengelser for å påvirke pavevalget ikke vil ha noen innflytelse. Ingen kardinal vedstår seg at han har lest boken. «Vi har alle arbeidet sammen i årevis», sa en kardinal, «vi trenger ikke utenforståendes opplysninger for å vite hvem av oss som vil bli den beste pave.» (Newsweek)

JOHANNES PAULUS I

Bladet var allerede i trykken, da Patriarken av Venezia, Albino Kardinal Luciani den 26. august ble valgt til pave, et snaut døgn etter konklavets begynnelse. Han valgte navnet Johannes Paulus I. Den nye paven presenteres i neste nummer. Han krones søndag 3. september.

REQUIEM FOR PAVE PAUL VI

GRAVFERDEN

Lørdag 12. august ble Pave Paul VI begravet i krypten under Peterskirken. Gudstjenesten fant sted på Petersplassen i nærvær av 100 000 sørgende. Biskop Gran var til stede, såvel som representanter for de forskjellige land, bl.a. Rosalyn Carter. Generalsekretær Kurt Waldheim representerte FN, og tidligere erkebiskop av Canterbury Dr. Michael Ramsey den anglikanske kirke. Kong Olav sendte en krans. Ifølge pressebyråene ble sørgehøytideligheten etter avdødes ønske holdt i meget enkle former. Den enkle trekisten var helt uten utsmykning. Evangeliene lå oppslått på lokket. Svensk TV 2 overførte høytideligheten senere på aftenen, mens NRK viste et utdrag på noen minutter i Dagsrevyen.

Torsdag 10. august presiderte Biskop John Willem Gran en requiem-messe for Paul VI i Sankt Olav Domkirke. Hoffsjef Grønvold representerte Kongehuset, Kirke- og Undervisningsminister Kjølvs Egeland representerte Regjeringen, mens Den Norske Kirke ble representert av fungerende biskop prost Sverre Magelssen og fungerende domprost Fredrik Grønningseter. For Oslo Bystyre var fungerende ordfører Per Høybråten til stede. Det diplomatiske korps var fylldig representert. Prester fra Drammen og Oslo konselebrerte. Biskop Grans preken finnes på side 2.

ST. OLAV

KATOLSK TIDSSKRIFT FOR RELIGION OG KULTUR

Redaksjon: f. Arne Fjeld (ansv.) og Ella McGeorge

Faste medarbeidere: f. Kjell Arild Pollestad, Per Bang

Redaksjonens adresse: Akersveien 5, Oslo 1, telefon 20 72 26

Ekspedisjon og forlag: Akersveien 5, Oslo 1

Kontortid 9—16. Lørdag 9—14. Telefon 20 72 48

Abonnement (direkte ell. gjennom postkontorene). Kr. 70 pr. år.

Kr. 35 1/2 år. Utlandet (ikke Skandinavia) kr. 80.

Annonser: 10 dager før utg.dagen. 24 nr. årlig. - Postgiro: 20 46 480